

Cultuurhistorische bibliografie 2017 betreffende de gemeente Kampen

door Theo van Mierlo

Jaarlijks neemt de *Kamper Almanak* een overzicht op van de in het afgelopen jaar verschenen artikelen en boekwerken over kunst, cultuur en historie met betrekking tot de gemeente Kampen.

Belangrijkste uitgangspunt bij de samenstelling van de bibliografie is dat het onderwerp van artikel of publicatie cultuurhistorisch van aard dient te zijn. Ook zal Kampen, ongeacht of het de stad, de kernen of het buitengebied betreft, substantieel aan bod dienen te komen, wil de betreffende publicatie opgenomen worden. Er is voor gekozen om romans en gedichtenbundels van Kamper auteurs, waarvan de inhoud geen directe relatie heeft met Kampen, niet op te nemen in deze bibliografie.

In het geval van krantenartikelen worden bovengenoemde criteria zeer strikt gehanteerd. In principe worden geen krantenartikelen opgenomen (immers, de lokale en regionale bladen staan vol met bijdragen die aan bovenstaande criteria voldoen). Een uitzondering wordt gemaakt wanneer het een substantieel bericht in een landelijk dagblad betreft dat cultuurhistorisch van aard is. Ook zijn scripties, gemaakt voor het onderwijs, niet opgenomen. De belangrijkste reden hiervoor is, dat er vele scripties worden vervaardigd, waarvan het bestaan niet bekend is. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer een scriptie is uitgegeven of in een oplage is verspreid.

Voor de leesbaarheid van de bibliografie zijn publicaties die seriematig of als reeks verschijnen, artikelen die frequent in periodieken voorkomen en bundels en tijdschriften met alleen bijdragen over Kampen in een afzonderlijke rubriek ondergebracht.

Mochten in het overzicht publicaties ontbreken die voldoen aan bovengenoemde criteria en die verschenen zijn in 2017, dan horen de samensteller en de redactie van de *Kamper Almanak* dit graag.

Vóór 2017 verschenen publicaties, die in de bibliografie van het betreffende jaar (nog) niet opgenomen waren, zijn alsnog in de bibliografie van 2017 opgenomen.

De meeste van de opgenomen publicaties zijn te raadplegen bij het Stadsarchief Kampen en/of het SNS Historisch Centrum.

Zie ook de archeologische en bouwhistorische kroniek elders in deze *Kamper Almanak* voor verschenen rapporten op deze terreinen.

Boeken en artikelen

- Alderlieste, K., *Kampen mei 1940. De mobilisatieperiode en de eerste oorlogsdagen in Kampen* (Kampen 2017; eigen uitgave historische vereniging voor de IJsseldelta Jan van Arkel) 168 blz.

In het rijk geïllustreerde boekwerk met talrijk, nooit eerder gepubliceerd fotomateriaal geeft de auteur zeer gedetailleerd maar met een vlotte schrijfstijl de aanloop naar en de gebeurtenissen tijdens de eerste oorlogsdagen in Kampen en de IJsseldelta weer.

- Assink, J., 'Vinkjes'. *Geschiedenis van Kamper sigarenmakersfamilie Vinke* (Hasselt 2017; eigen uitgave) 59 blz.

Het illustratierijke boekje geeft een beschrijvende genealogie van de Kamper familie Vinke en gaat daarnaast vooral in op de rol van de familie in de Kamper tabaksindustrie.

- Blankenstein, E. van, J. van den Hoonaard en F.J. Remery, *Canon van de Nederlandse brug; 2000 jaar brughistorie* (Zoetermeer 2016; eigen uitgave Bouwen en Staal, in samenwerking met de Nederlandse Bruggenstichting, ISBN 978-90-72830-96-8) 224 blz.

Middels 43 vensters geeft de uitgave een beeld van twintig eeuwen ontwikkeling in het functioneren van bruggen in de breedste zin van het woord. Venster 6 over houten rivierbruggen (p. 44-49) besteedt aandacht aan de IJsselbruggen van Kampen, Deventer en Zutphen, waarbij in het bijzonder de Kamper Stadsbrug in tekst en vooral met afbeeldingen uitvoerig wordt behandeld. Elders in het boek zijn tevens afbeeldingen te vinden van de Molenbrug en de Eilandbrug.

- Broers, H., e.a.(red.), *Levens in Steen. De gevliden van het Koeplein* (Kampen 2017; Uitgeverij Van Warven, ISBN 978-94-92421-13-5) 181 blz.

Naast biografieën van de 19 personen die geëerd zijn met een steentje op het Koeplein, bevat de bundel ook bijdragen over het ontstaan en de uitvoering

van het initiatief van de Kamper Persclub en over de strijd voor het behoud van de speciale bestrating waarin de stenen liggen.

- Broers H. en G. Westerink, *Verhalen van de Engelenberg. Een bevochten monument 1919-2016* (Scherpenzeel 2016; AERIE Auteurs Uitgevers, ISBN 978-90827367-0-0) 192 blz.

Op een prettig leesbare wijze worden door beide auteurs enerzijds de architectuur en het behoud van het door architect Kromhout ontworpen stadsziekenhuis en anderzijds de historie van en de mens achter het instituut ziekenhuis beschreven.

- Broers, H. en M. Westerink (red.), *Story Painter, magazine over verhalende schilderkunst*, jg. 1 nr. 1 (zomer 2017). *Speciale uitgave ter gelegenheid van de jubileumexpositie 'De omloop van de verbeelding' van verhalenschilder Wouter Berns in de Boven- of St. Nicolaaskerk te Kampen van 10 juni t/m 9 sept. 2017* (Scherpenzeel 2017; AERIE Auteurs Uitgevers) 50 blz.

Naast verschillende bijdragen waarin een beeld wordt geschetst van het leven en het werk van deze in Kampen woonachtige kunstschilder bevat de glossy de expositiecatalogus.

- Coppes, J. (eindred.), *Jubileum Palaver ZC'37. 80 jaar watersport in Kampen* (Kampen 2017; eigenuitgave ZC'37) 51 blz.

De jubileumuitgave van het verenigingsblad behandelt verschillende aspecten uit het 80-jarig bestaan van deze Kamper watersportvereniging.

- Duijl, J. van, 'Gevangen in het handelsnetwerk van de Hanze. De koopvaardij van de IJsselsteden in het Oostzeegebied in de zestiende eeuw', *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 36 (2017)1, 3-19.

Het artikel, een uitgebreidere versie van Duijls bijdrage in de *Overijsselse Historische Bijdragen*, handelt over het netwerk dat kooplieden en schippers uit de IJsselstreek en in het bijzonder die van Kampen, in de 16de eeuw hanteerden voor hun handels- en transportactiviteiten.

- Erdtsieck, I., *Moordenaressen in Kampen. Gevangenneming, berechting en straf*. (z.pl. 2017; Uitgeverij Black Rock) 76 blz.

De auteur beschrijft voorbeelden van vrouwen die moorden pleegden en zaken als hekserij en sodomie vanaf de 16de tot en met de 20ste eeuw.

- Felix, F., *7000 jaren zang-kunst. Terugblik op de expositie gehouden van 30 september-30 november 2017 in de Stadskazerne te Kampen* (z.pl, 2017; eigen uitgave DEV) 31 blz.

Het door het Kamper zangkoor DEV uitgegeven expositiemagazine bevat alle door Frits Felix gemaakte en op de expositie getoonde foto's van leden van het in 2017 honderd jaar bestaande mannenkoor en gaat tevens in op de totstandkoming van en de activiteiten gedurende de expositie.

- Freriks, K., *Langs de IJssel. Natuur en cultuur in de IJsselvallei* (Zutphen 2017; Walburg Pers, ISBN 978-94-62492-493) 96 blz.

De auteur neemt de lezer mee op een voettocht langs de IJssel en beschrijft al lopende de biografie van de rivier, de erlangs gelegen dorpen en steden en spreekt mensen die hun leven lang met de IJssel zijn verbonden. In het fraai geïllustreerde boek komt naast Kampen ook Zalk uitvoerig aan bod.

- Gelderen, J. van, J. Kummer en Th. van Mierlo (red.), *Het Schilderboek bij de tachtigste verjaardag van Kees Schilder* (Kampen 2017; uitgeverij De beverbucht, ISBN 978-90-823163-1-5) 142 blz.

De rijk geïllustreerde vriendenbundel bevat van 29 gelijkgestemden (historische) bijdragen, die aansluiten bij de belangstelling van Kees Schilder en/of de auteurs en te samen een rijk geschakeerd beeld vormen van historisch onderzoek in Kampen.

- Gunnink, L., 'Het Verhofstadt-/Bätz-orgel in de Dorpskerk van IJsselmuiden', *De Orgelvriend* 58, nr. 9 (sept. 2016) 16-26.

Het artikel gaat uitgebreid in op de geschiedenis en de restauratie in 2015-2016 van dit oorspronkelijk uit 1717 daterende en voor de Utrechtse Lutherse Kerk vervaardigde orgel, dat sinds 1885 in de Dorpskerk van IJsselmuiden staat.

- Gunnink, L., 'Bram Brandemann: "Zie het als een uitdaging dat mensen het orgel mooi gaan vinden"', *De Orgelvriend* 59, nr. 5 (juni 2017) 10-15.

Interview met de in het voorjaar van 2017 aangestelde organist van de Buitenkerk, waarbij wordt ingegaan op zowel de persoon Brandemann als ook op het belang van het Hinszorgel in de Buitenkerk.

- Kalter, M., *Humor met een boodschap. 50 columns met voorwoord door Peter Heerschop* (Kampen 2017; Uitgeverij Humor met een boodschap, ISBN 978-90-9030205-8) 127 blz.

De columns, door de columnist/auteur geschreven vanuit zijn kijk op het leven en verschenen tussen juni 2012 en november 2016 in respectievelijk weekblad *de Dijk* en weekblad *De Brug*, hebben niet altijd maar wel vaak een binding met Kampen of IJsselmuiden.

- *Kampen in beeld* (Kampen 2017; eigen uitgave gemeente Kampen) 18 blz. De brochure (waarvan eerdere versies in 1988 en 2007 verschenen) bevat een afbeelding en korte beschrijving van alle 43 kunstobjecten in de publieke ruimte binnen de gemeente Kampen.

- *Kamper Almanak - Koggekatern* (z.pl. z.j. = Kampen 2017; eigen uitgave Historisch Centrum van de Volksbank) 72 blz.

De uitgave verscheen ter gelegenheid van de Internationale Hanzedagen 2017 en bevat de bijdragen met betrekking tot de IJsselkogge die opgenomen zijn in de een maand later verschenen *Kamper Almanak 2017* (zie aldaar).

- Kieskamp, A. en H. Slings (red.), *Canon van Nederland in het Nederlands Openluchtmuseum. Het dagelijks leven door de eeuwen heen* (Zutphen 20, 27; Walburgers, ISBN 978-946-249-18-16) 128 blz.

In het hoofdstuk 'De opkomst van de steden 1000-1500' (blz. 38-47) staat het middeleeuwse Kampen centraal als voorbeeld van de zich ontwikkelende steden in ons land.

- Klei, E., 'Stenen getuigen van de Reformatie. Op zoek naar sporen van de religieuze omwentelingen in het protestantse bolwerk Kampen', in: *De Reformatie. Vijf eeuwen protestantisme in woord en beeld. Hoe Luther en Calvijn ons leven hebben bepaald*. Speciale editie Elsevier (Amsterdam 2017; ISBN 97-894-63-48-000) 76-80.

In het royaal geïllustreerde artikel maakt de auteur onder leiding van stadsgids Cor Adema een wandeling langs monumenten die een rol speelden met betrekking tot religie en reformatie.

- Kole, H., *Polderen of Niet? Participatie in het bestuur van de waterschappen Bunschoten en Mastenbroek vóór 1800* (Hilversum 2017; Verloren, ISBN 978-90-8704-688-0) 331 blz.

De lijvige studie geeft in twee casestudies een gedetailleerde beschrijving van de ontwikkelingen met betrekking tot beide polderbesturen en de par-

ticipatie van betrokkenen daarin tussen 1600 en 1800 en sluit af met een hoofdstuk met vergelijkingen en conclusies.

- Koning, H. de en R. Bergsma, *Nieuw Berijmde Kamper Uien; de guitigsten* (z.pl. = Kampen 2017; eigen uitgave, ISBN 978-90-82654-70-7) 46 blz.

Na een korte inleiding over de historie van Kamper Uien, worden zestien oude en nieuwe Kamper Uien door De Koning berijmd en door Bergsma van fraaie cartooneske tekeningen voorzien.

- Koopmans-van der Werff, B., *Hoe het stil werd in de polder. Verhalen en gedachten van Jan Hoekman, boer en politicus in de IJsseldelta (1859-1949)* (Leeuwarden 2017; Uitgeverij Elikser, ISBN 978-90-8954-928-0) 259 blz.

Aan de hand van de memoires van haar betovergrootvader, beschrijft de auteur het leven in de IJsseldelta en dan met name in Mastenbroek en op het Kampereiland, aan het einde de 19de en het begin van de 20ste eeuw.

- Kreek, J., 'Het Zutphense visrecht bij Kampen opnieuw bekeken', *Zutphen. Tijdschrift over de historie van Zutphen en omgeving* (2017) nr. 4, 99-103.

In het artikel verklaart de auteur de achtergrond van het visrecht bij Kampen van de Zutphense kanunniken, dat in een oorkonde uit 1227 wordt genoemd en dat geldt als de oudste vermelding van Kampen in de schriftelijke bronnen.

- Kruis, A. van der en S. Lensink, *Dertig jaar werk in uitvoering; geen oplevering* (z.pl. = Kampen 2016; Story Terrace/'t Huys der Kunsten) 63 blz.

De uitgave, verschenen ter gelegenheid van het dertig jaar bestaan van de Stichting Werk in Uitvoering, vertelt over het ontstaan en het werk van deze stichting en beschrijft de twee door de stichting geëxploiteerde panden in de Voorstraat - de Smederij en 't Huys der Kunsten - en de daarbij betrokken personen.

- Leeuw, D. de, 'Wandelen in de mediene: Kampen. Opkomst en ondergang van een vrijzinnige kille', *Nieuw Israëlitisch Weekblad*, 24 elloel 5777 (15 sept. 2017) 54-59.

In het uitgebreide artikel schetst de auteur aan de hand van vooral dé kenner bij uitstek van de Kamper Joodse geschiedenis, Jaap van Gelderen, een beeld van de Joodse gemeenschap in Kampen vanaf de 17de eeuw en de hernieuwde aandacht in de stad hiervoor in de moderne tijd.

- Mensema, A.J., *Inventaris van de archieven van de Theologische Universiteit te Kampen (1750) 1854-2006 (2011)* (z.pl., 2017; Protestantse Theologische Universiteit, ISBN 978-900-73954-87-8) 3 delen, 1038 blz.

Het betreft de inventaris van de in het Stadsarchief Kampen bewaarde archieven van de theologische opleiding van de Gereformeerde Kerken in Nederland, die in 1854 werd opgericht en gevestigd was in Kampen en in 2004 onderdeel werd van de Protestantse Theologische Universiteit en daardoor uiteindelijk uit Kampen verdween.

- Mierlo, R. van, *Kampen. Over de rijke geschiedenis van een Hanzestad* (z.pl. z.j. = Kampen 2017; eigen uitgave Stedelijk Museum Kampen, ISBN 978-90-827072-1-2) 63 blz.

De rijk geïllustreerde uitgave geeft op een prettig leesbare wijze in vogelvlucht een helder overzicht van de Kamper geschiedenis tot op de dag van vandaag.

- Munnik, G. de, *Smekende handen. 'Het was 17.20 uur toen de ouderling kwam'* (Amsterdam 2017; Uitgeverij Pêche Melba, ISBN 978-90-6931-010-7) 84 blz.

De auteur beschrijft hoe Kampenaren en IJsselmuidenaren bij de koloniale oorlog in Nederlands-Indië (1945-1949) betrokken raakten, geeft een levensschets van de twaalf omgekomen inwoners, laat een vijftal veteranen aan het woord en beschrijft de activiteiten van de Kamper afdeling van de Vereniging Karel Doorman.

- Neve, R. de, 'Heraldiek in het nieuws. Wapenschilden aangetroffen in een historisch pand te Kampen', *Blazoen. Kwartaalblad voor heraldiek en zegelkunde* 2 (2016) 52-60.

De auteur geeft in het rijk geïllustreerde artikel een beschrijving van de begin 2016 in het pand Burgwal 80 op balken aangetroffen wapenschilden en tracht deze te determineren.

- Nijlunsing, W., M. van der Beek en J. Stuurman, 'In Kampen geslagen munten tot 1576', *Jaarboek voor Munt- en Penningkunde* 103/2016 (Amsterdam 2016; ISSN 0920-380x) 99-19.6

Het omvangrijke artikel geeft naast een uitvoerige beschrijving van het slaan van munten in Kampen tot 1575, ook een beschrijving met afbeeldingen van alle bekende tot dat jaar in Kampen geslagen munten.

- *Overijsselse Historische Bijdragen, 132e stuk 2017: De Hanze* (Hilversum/Zwolle 2017; Uitgeverij Verloren/Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, ISBN 978-90-8704-652-1) 110 blz.

De ter gelegenheid van de Internationale Hanzedagen 2017 verschenen special van dit jaarboek, bevat een vijftal bijdragen met betrekking tot de Hanzegeschiedenis. Als vanzelf speelt in al deze bijdragen Kampen een substantiële rol.

- B. Looper, 'Aan de grenzen van de Hanze. De IJsselregio als economisch systeem in de middeleeuwen';
- H. Brand, "'dat zy in huer privilegien van der hanzen onverkurt sullen syn ende blyven". Hanze, Habsburg en de Zuiderzeesteden in de eerste helft van de zestiende eeuw';
- J. van Duijl, "'Duedt secretlix": de omgang met informatie in de koopvaardij van de IJsselsteden in het Oostzeegebied in de zestiende eeuw';
- K. Vlierman en W. Waldus, 'De vijftiende-eeuwse IJsselkogge: onderdeel van een lange scheepsbouwtraditie uit de Hanzetijd';
- F. Inklaar, 'De Hanze nu. Van historische periode tot marketinginstrument'.

- Pool, J., P. Reichenbach en Dm. Yakhovsky, *De slag om Kampen. Het verslag van een historische gebeurtenis* (z.pl., 2017; PeAr Productions, ISBN 978-90-78718-24-6) 48 blz.

De uitgave beschrijft in stripvorm de fictieve belegering van Kampen door Gelderse troepen in 1427, ook nagespeeld tijdens de Internationale Hanzedagen te Kampen in juni 2017.

- Reichenbach, P., *Verse Kamper Uiensoep. 25 Vrolijke verhalen over Kampen en haar inwoners* (z.pl. 2017; PeAr Productions, ISBN 978-90-78718-21-5) 93 blz.

Bekende, minder bekende en nieuwe Kamper Uien worden door de auteur op een smeuiëge wijze beschreven, met illustraties van Piet Voordes.

- *Roy Bergsma 2003-2017* (z.pl. 2017; eigen uitgave Roy Bergsma) 46 blz.

De uitgave is een bundeling van een caleidoscoop van het werk van de Kamper kunstenaar in de afgelopen 14 jaar en is samengesteld naar aanleiding van een solotentoonstelling in de Gemeentelijke Expositieruimte in 2017.

- Schaeffer, J., *Verscheurd door trouw. Studentenprotest in Kampen in de jaren zestig* (AdChartasreeks nr. 32) (Barneveld 2017; Vuurbaak, ISBN 978-90-5560-532-3) 338 blz.

Het boek verhaalt over de gevolgen in de jaren 1967-1968 voor een veertiental theologiestudenten, waaronder de auteur, van het attestenbesluit van de senaat van de Theologische Hogeschool van de Gereformeerde Kerken te Kampen ten tijde van de breuk binnen de Gereformeerde Kerken.

- Schee, G.J. van der, *De bewoningsgeschiedenis van Burgwal 80 & 81 te Kampen* (Kampen 2017; eigen uitgave) 32 blz.

Het onderzoek naar de bewoners en eigenaren van de panden Burgwal 80 en 81 vanaf 1440, waarvan dit rapport een neerslag is, is een vervolg op het door de bouwhistoricus uitgevoerde bouwhistorisch onderzoek in beide panden.

- Steenbergen, A.J., *Johannes Lambertus Steenbergen (1775-1833) onderwijzer*. (Stamreeks dl. V) (z.pl. = Raalte 2016; uitgave) 89 blz.

De uitgave beschrijft het leven van de oud-vader van de auteur, geboren in 1775 te Zwartsluis en vanaf 1798 onderwijzer te Zalk en plaatst diens leven in de gebeurtenissen van die tijd.

- Steller, R., *Kampen op kaart en prent* (Kampen 2017; eigen uitgave auteur) 44 blz.

Het boekje geeft van ruim 130 kaarten en prenten betreffende Kampen een korte beschrijving en afbeelding.

- *De stadsmuur in de hoofdrol. Dé wandelroute voor een bezichtiging van de Kamper stadsmuur* (Zwolle z.j. = 2017; eigen uitgave waterschap Drents Overijsselse Delta) 23 blz.

De geactualiseerde uitgave van de in 2014 herziene uitgave van de eerder in 2001 verschenen wandelroute geeft een goed beeld van de historie van de Kamper stadsmuur, de overgebleven resten daarvan en de in het kader van de waterkering uitgevoerde projecten langs de IJsselkade.

- Tipe, K., ‘Kampen. De stad is voor Jan Arentsz. Een uitvalsbasis voor preektochten in de verre omgeving’, in: E. de Bruijn (red.), *Volk in verwarring. Reformatie in Nederlandse steden en dorpen* (Apeldoorn 2017; De Banier, ISBN 978-94-0290-4932) 162-173).

Het artikel handelt over de eerste tekenen van reformatorische denkbeelden in het 16de-eeuwse Kampen, vóór de definitieve overgang naar het protestantisme in 1580.

- Vermeulen, W., *Rein de Jong. Van beurtschip tot wegtransport. Een transportbiografie* (Zeist 2016; Uitgeverij Willem Vermeulen; ISBN 978-90-800423-0-8) 352 blz.

Het kloeke en zeer rijk geïllustreerde boekwerk vertelt in negen tekstdocumentaires en zeven reportages het menselijke en zakelijke verhaal van de beurtvaart- en wegtransportactiviteiten van dit van oorsprong Veluwe transportbedrijf. Met name in de beschrijving van de periode van de beurtvaart over IJssel en Zuiderzee komt ook Kampen in woord en beeld zeer uitvoerig aan bod.

- Vries, G. de, en R. Rook (eindred.), *Door Eeuwen Verbonden. 'Samen zingen tot eer van God'*. (Kampen 2017; eigen uitgave Door Eendracht Verbonden) 50 blz.

De glossy is een jubileumuitgave ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan in 2017 van het Kamper mannenkoor Door Eendracht Verbonden. Naast aandacht voor de rijke historie, wordt een scala aan betrokken personen voor het voetlicht gebracht.

- Walkate, F, *Stamboom en geschiedenis van de familie Walkate* (z.pl. 2017; eigen uitgave) 90 blz.

Het boek over de van oorsprong uit Twente afkomstige familie Walkate behandelt uiteraard ook de achtste generatie van de zeep- en azijnfabrikant en wijnhandelaar Hendrik Jan Walkate (die zich in 1864 in Kampen vestigde) en de negende Kamper generatie waaronder Frans Walkate, directeur van de Nutsspaarbank en grondlegger van het Frans Walkate Archief. In bijlage C in het boek wordt uitvoerig ingegaan op de Walkates in Kampen.

- Westhoff, G.J. *Heimwee-eilanden. Geelmuiden, Hasselt, Hattem en IJsselmuiden in de Noord-Molukken* (Genemuiden 2017; eigen uitgave, ISBN 978-90-826233-1-4) 128 blz.

De auteur tracht de herkomst te traceren van een aantal eilandjes in het oosten van Indonesië die door de Nederlandse zeevaarders van de VOC vernoemd werden naar plaatsen in met name Overijssel en Gelderland (waaronder ook Zwolle, Kampen, Brunnepe) en geeft daarnaast een uitvoerige beschrijving van dié eilanden die in onze tijd de in de boektitel genoemde namen hebben behouden.

Periodieken en series

- Alink, A.: in 2017 van haar hand verschenen in de serie ‘Kamper genealogische en historische bronnen’ (eigen uitgave in samenwerking met het Stadsarchief Kampen):

- Nr. 30 A; *Recognitiën 1474-1489. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 75; 2 delen*, deel 30A-1 (2016) 487 blz., deel 30A-2 (2017) 501 blz.

De bewerking van de recognitiën (akten waarin gerechtelijk een erkenning van een persoon of zaak in een bepaalde kwaliteit wordt vastgelegd) geeft per akte het onderwerp, het betreffende onroerende goed, de comparanten, een samenvatting van de inhoud en eventuele bijzonderheden. De delen bevatten eveneens een persoonsnamenregister.

Het zijn de laatste delen in de serie van in totaal 26 delen, overeenkomstig de inventarisnummers. Rechterlijk Archief 75-105, over de periode 1474-1811. De bewerking van de recognitiën is tevens digitaal toegankelijk via <http://www.kampennotarieel.nl>

- Nr. 23 D; *Getuigenissen 1517-1520. Bewerking van inventaris nr. 9 van het Rechterlijk Archief Kampen*; 270 blz.

De bewerking geeft een samenvatting van de in het register opgenomen verslagen van door het stadsbestuur afgenomen verhoren van getuigen en bevat indexen op persoonsnamen en op verschillende onderwerpen.

- Eijlander, G., in 2017 van zijn hand verschenen in de serie ‘Kamper genealogische en historische bronnen’ (eigen uitgave in samenwerking met het Stadsarchief Kampen):

- Nr. 44 g en h; *Rekeningen van de kerkmeesters van de St. Nicolaas- of Bovenkerk. Periode 1680-1703 en 1704-1706. Bewerking van Oud Archief inv. nr. 1337 en 1338*. 188 blz.

- Nr. 44 i; *Rekeningen van de kerkmeesters van de St. Nicolaas- of Bovenkerk. Periode 1728-1742. Bewerking van Oud Archief inv. nr. 1339*. 140 blz.

De bewerkingen geven een transcriptie van de betreffende rekeningen en bevatten naast een persoonsindex ook indexen op verschillende onderwerpen.

- *Historisch Tijdschrift voor de IJsseldelta* (uitgave van de Historische vereniging voor de IJsseldelta Jan van Arkel):

Jaargang 42 nr. 1, maart 2017:

- H. Selles, “Dit plantsoen is een der schoonste van ons land”. De wording van het stadspark in Kampen’, 2-16

- S. Gerlofsma, 'Het bizarre leven van een Kamper heerschappij', 17-28
- J. van Gelderen, 'Intussen....', 29-30

Jaargang 42 nr. 2, juni 2017:

- T. de Wal, "'Volstrekt onvermijdelijk". Ondersteuning in de loop der tijden', 2-19
- G. Barbé, "'Om Gods willen". Een adellijke familie herdacht', 20-26
- A. Piederiet, 'Nogmaals de Kardoezen en de stroomgeulen van de IJssel-delta', 27-33
- J. van Gelderen, 'Intussen...', 34-35

Jaargang 42 nr. 3, sept. 2017:

- J. van Zuthem, 'Een halve eeuw tafeltennisvereniging Kampenion. Van recreatief tafeltennissen naar een club met aandacht voor iedereen', 2-18
- H. Stalknecht, 'Een Engelsman in Kampen; hoofdstuk 10 uit *De ontdekking van Nederland: Schokland en Kampen*', 19-30
- J. van Gelderen, 'Intussen...', 31-35

Jaargang 42 nr. 4, dec. 2017:

- J. van Gelderen, 'Ezechiël van Gelderen, venter en koopman (Kampen, 3 mei 1863-Auschwitz, 27 november 1942)', 2-13
- S. Gerlofsma, 'Wanneer werd Kampen stad?', 14-23
- J. van Gelderen, 'Intussen...', 24-27.

- Hulzen, J. van; in 2017 van zijn hand verschenen in de serie 'Kamper genealogische en historische bronnen' (eigen uitgave in samenwerking met het Stadsarchief Kampen):

- Nr. 26A: *De Apostillen der stad Campen en haar Jurisdictie. Bewerking van inv.nr. 191 van het Oud Archief (Apostillen 1624-1632)* (Kampen 2017) 186 blz.

De uitgave geeft een transcriptie van genoemd register, waarin bij het stadsbestuur ingediende rekestten (verzoek- en bezwaarschriften) zijn opgenomen, voorzien van een apostille, een kanttekening met toelichting betreffende het antwoord van het stadsbestuur. De uitgave is voorzien van indexen op persoonsnamen en op plaats- en zaaknamen, alsmede een verklarende woorden- en termenlijst.

Het is het laatste deel in de serie van 21 delen, overeenkomstig de inventarisnummers Oud Archief 191-211, over de periode 1624-1809.

- *Kamper Almanak 2017. Cultuurhistorisch jaarboek* (Kampen 2017; uitgave Historisch Centrum van de Volksbank) 384 blz.

Deze uitgave van het SNS Historisch Centrum te Kampen bevat onder meer

de volgende bijdragen in relatie tot Kampen:

In de etalage / Natuur in de IJsseldelta

- H. Harder, 'Nieuwe binnentuin voor het SNS Historisch Centrum', 14-18
- R. van Mierlo, 'Een goed zilverjaar', 20-22
- S. Lensink, 't Huys der Kunsten', 24-26
- C. Koopman, 'Het Kamper Letterspel. Een app over Kampen', 28-30
- E. Duitman, J. ten Hove en G. van Roekel, 'Boter karnen in Museum Stadsboerderij. De mestvaalt weer in gebruik', 32-34
- N. Jeurink, 'Twintig jaar botaniseren in de IJsseldelta. De voornaamste resultaten van twintig jaar botanisch onderzoek', 37-56

Uitgelicht

- A. Troost, 'De chartercollectie van de stad Kampen', 59-74
- J. van den Berg, 'Van Gotisch Huis naar Kennedylaan. Over de huisvesting van de openbare bibliotheek in de tweede helft van de 20ste eeuw', 75-88
- E. Hupkes, 'Het Pesthuiscomplex en omliggende bebouwing in beeld', 89-129
- J. van den Berg, 'Firma Th. Goosen, sinds 1937. Van een sigarettenwinkel-tje aan huis naar drie zaken in de stad Kampen', 131-142
- 'Portretgalerij: Jan Visser', 143-146

Koggekatern

- G. Westerink, "'Hier dreigt een kans". De IJsselkogge: materiële en geestelijke verwerking van een spectaculaire vondst', 153-174
- W. Waldus, 'De IJsselkogge heeft nog een lange weg te gaan naar Kampen', 175-182
- F.D. Zeiler, 'De kogge als symbool', 183-191
- R. van 't Hul, 'Ommelandvaart 2016', 193-198
- E. Hupkes, F. Schinkel en R. Steller, 'Fotoreportage IJsselkogge', 199-218

Kampen in 2016

- G. Westerink, 'Kees Hardeman (Veenendaal 5 januari 1944-Terschelling 9 november 2016)', 221-225
- M. van Gemert, 'Werk aan de winkel in Brunnepe', 226-230
- A. Jager, 'Archeologische monumentenzorg over 2016', 231-254
- J. Abbink, 'Overzicht cultuurhistorische onderzoeken 2016', 255-259
- G.J. van der Schee, 'Burgwal 80 en 81 bouwhistorisch onderzocht', 260-276
- R. Harmanni en J. Tegelaar, 'Burgwal 80 te Kampen herbergt de oudste balkenschildering van Nederland', 277-291

- Th. van Mierlo, 'Cultuurhistorische bibliografie 2016 betreffende de gemeente Kampen', 297-307
- J. Bosch, 'Kamper Kroniek 2016', 309-352
- R. Steller, 'Fotokroniek 2016', 353-384.

- Klappe, B. 'De fotogalerij'. In: *Het Schokker Erf*

Serie, waarin aan de hand van een foto een kort genealogisch overzicht wordt gegeven van een persoon afkomstig van Schokland of van Schokker afkomst. Voor zover het personen uit Kampen betreft worden ze hieronder vermeld.

- Wilhelmina Koek (Kampen 1903-Kampen 1921), *Het Schokker Erf* nr. 99 (augustus 2017) 22-24
- Bruin Klappe (Kampen 1880-Kampen 1944) en Maria Kwakman (Vollenhove 1884-Kampen 1920), *Het Schokker Erf* nr. 100 (november 2017) 10-12.

- Klappe, B. 'Oude Advertenties'. In: *Het Schokker Erf*

Serie, waarin aan de hand van oude krantenadvertenties, geplaatst door nazaten van Schokkers, kort iets wordt verteld over de betreffende ondernemers of individuen. Voor zover dit in Kampen gevestigde ondernemers zijn, worden deze hieronder vermeld.

- Oude advertenties (6), *Het Schokker Erf* nr. 97 (februari 2017) 34-35; advertenties betreffende schipper Cornelis Teunis Klappe (1794-1875) en een zekere J. Diender die zijn aakje te koop aan bood.

- N.N., 'Erfnummer...'; serie artikelen over de pachters van en wetenswaardigheden en foto's betreffende erven op het Kampereiland. In: *Erfnummer. Kwartaaluitgave Stichting Kampereiland*.

- 'Erfnummer 114', *Erfnummer* nr. 114 (januari 2017)
- 'Erfnummer 115', *Erfnummer* nr. 115 (april 2017)
- 'Erfnummer 116', *Erfnummer* nr. 116 (juli 2017)
- 'Erfnummer 117', *Erfnummer* nr. 117 (oktober 2017).

- *Erfnummer* Rijckaert, F., 'Kwartierstaten van Schokker nazaten'. In: *Het Schokker Erf*

De rubriek geeft de kwartierstaten van Schokker nazaten. Voor zover dit nazaten zijn die binnen de gemeentegrenzen van Kampen geboren, worden ze hieronder vermeld.

- Johannes Wilhelmus Hendrikus (Jan) Koek, (*Kampen 1941), *Het Schokker Erf* nr. 97 (februari 2017) 14-17
- Paul Frederik de Munnik, (*Dronten 1970; zijn ouders en (over)grootouders van moeders kant zijn geboren binnen de gemeente Kampen), *Het Schokker Erf* nr. 100 (november 2017) 26-31.
- Schilder, K. : in 2017 van zijn hand verschenen in de serie 'Kamper genealogische en historische bronnen' (eigen uitgave in samenwerking met het Stadsarchief Kampen):
 - Nr. 23C: *Getuigenissen 1513-1516. Rechterlijk Archief, inv.nr. 8, 245 blz.*
De bewerking is een regestenlijst (met registers) van de inhoud van de band, bestaande uit Getuigenissen van burgers tegenover de Raad, over allerhande zaken.
 - Nr. 45: *Digestum Novum 1450-1575. Inventarisnummer 242 oudarchief Kampen (2 dln.) 523 blz.*

De bewerking geeft een transcriptie van de inhoud van dit boek dat naast raadsbesluiten talrijke andere door de stadssecretaris van belang geachte notities bevat, en telt tevens zeventien indexen op verschillende onderwerpen.